

צוצלת חוצה את חלוני

צוצלת חוצה את חלוני של הכותב, הממלל את המתרחש. וברגע האמור, המהיר הזה, תנועתה של יונת הבר מחוללת שפה, מרחישה מציאות: הצדי, שהוא בה בעת אות, צליל, צדייה, צידה, מיתמר לתנועה ולברק, נפרד מן הציפור ומן הדיבור. הלשון מתבהבת, מבחיקה להרף עין.

ברגע המופלא הזה, בו הממשות מתאככת כריבור, קשוב הכותב אל המילים, שם לב אל הצליל בתוך הגופניות האילמת, הפגומה, החנוקה שלהן. כעת פועלות מערכות של חצייה וסריקה: הצוצלת חוצה את החלון, הריבור שוסע את המראה, הצדי סודק את הדוכה, ההיסוס חורץ את הריתמוס.

בעין הסערה של ההתרחשות הזו, הממשות מופרת, דבר כבר איננו מה שהיה: האור שחדר אל אפלת החדר שוב איננו אור באפלת החדר, וגם אינו דבר אחר. בכאוס הזה נאחזות פני הדוכה בפני הנמען (הבלתי מוזהה עדיין) כאיל ומסתבכות בסבך סיפור העקדה המקראי, המשוך, מפותל ומהופך אל השירה אברהם ויצחק התלכים יחד בשתיקה, המופרת במילה יחידה בפיו של הבן: "אבי" ובכפל מילוי של האב: "הנני, בני". קינתו של אב אחר, אהב אומלל, נשמעת, נכפלת בעצמה, מתוך סבך פניו: "בני אבשלום אבשלום בני בני".

האלם האוחז בגרוך הופך לגמגום המפריד גם בין שתי המילים "הנני" ו"בני" בשיר. מתוך השסע הזה הולך קול הנמען בתוך קול הדוכה, האב, ללא קול. עם קול מתאינים אני, אתה, ההופכים, בהעדר הזה, אחר.

*

אני שבה וקוראת בשיר הזה מאז פגשתי בו לראשונה. מעיינת בכתב היד שלו, מקשיבה לקולו של טוביה ריבנר הקורא אותו - נחבטת שוב ושוב בחלונך. בשורות המעטות והקצרות הללו, החושפות תמונה פשוטה וצורה, אצור כל מה שאני מבקשת משיה, והרבה יותר מכך: מעשה מאגי נדיר מתרחש ברגע זה ממש, נכתב ונקרא בה בעת, בעיני, טורד מגחזה, היולי ומורכב. אני קשובה לריבנר, הדוכה לנפשו ברבשיח פנימי, משתנה, מתגלה ונחשף חליפות עם טקסטים קודמים לו הנבראים כאן מחדש ואיתו, הקוראת.

נס נדיר, נורא של השירה מתהווה: המתרחש, הנאמר, הנכתב והנקרא מתאחים ברשת צלילים שאינה חדלה להדהד:

הנני הנני
כלי בלי
בני בני

(1) בראשית כ"ב, 7, 8: "... ויקח בידו את האש ואת המאכלת וילכו שניהם יחדיו. ויאמר יצחק אל אברהם אביו ויאמר אבי ויאמר הנני בני..."

(2) שמאל ב', י"ט, 1: "ורדגו המלך ויעל עליית השער ויבך וכה אמר בלכתו בני אבשלום בני בני אבשלום מי יתן מותי אני תחתוך אבשלום בני בני". שם, 5: "המלך לאט את פניו ויזעק המלך קול גדל בני אבשלום אבשלום בני בני".